EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 20.5.2020.
COM(2020) 519 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Nizozemske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Nizozemske za 2020.

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Nizozemske za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Nizozemske za 2020.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika[1], a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža[2], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Komisija je 17. prosinca 2019. donijela Godišnju strategiju održivog rasta i time označila početak Europskog semestra 2020. za koordinaciju ekonomskih politika. Posebnu je pozornost posvetila europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Komisija je 17. prosinca 2019. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu se navodi da je Nizozemska jedna od država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Istog je dana Komisija donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja.

(2) Izvješće za Nizozemsku[3] za 2020. objavljeno je 26. veljače 2020. U izvješću je ocijenjen napredak Nizozemske u smislu preporuka za Nizozemsku koje je Vijeće donijelo 9. srpnja 2019.[4], mjera poduzetih nakon preporuka donesenih prethodnih godina te napredak Nizozemske u ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva strategije

[1] SL L 209, 2.8.1997., str. 1.
[2] SL L 306, 23.11.2011., str. 25.
[3] SWD(2020) 518 final.
[4] SL C 301, 5.9.2019., str. 117.

Europa 2020. Izvješće sadržava i detaljno preispitivanje u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011, čiji su rezultati također objavljeni 26. veljače 2020. Komisija u svojoj analizi zaključuje da u Nizozemskoj postoje makroekonomske neravnoteže. Konkretno, visoka razina privatnog duga i velik suficit tekućeg računa izvori su neravnoteža koje imaju prekogranični učinak.

(3) Svjetska zdravstvena organizacija službeno je 11. ožujka 2020. proglasila globalnu pandemiju bolesti COVID-19. Pandemija je ozbiljna javnozdravstvena kriza koja pogađa građane, društva i gospodarstva. Veliko je opterećenje za nacionalne zdravstvene sustave, uzrokuje poremećaje u globalnim lancima opskrbe, kolebanja na financijskim tržištima, šokove potražnje potrošača i negativno utječe na razne sektore. Ugrožava radna mjesta, dohotke radnika i poslovanje poduzećâ. Uzrokovala je snažan gospodarski udar čije se ozbiljne negativne posljedice već osjećaju u Europskoj uniji. Komisija je 13. ožujka 2020. donijela Komunikaciju[5] u kojoj je pozvala na koordiniran gospodarski odgovor na krizu suradnjom svih dionika na nacionalnoj razini i na razini Unije.

(4) Više država članica proglasilo je izvanredno stanje ili je uvelo izvanredne mjere. Sve izvanredne mjere trebale bi biti strogo proporcionalne, nužne, ograničena trajanja i u skladu s europskim i međunarodnim standardima. Trebale bi biti predmet demokratskog nadzora i neovisnog sudskog preispitivanja.

(5) Komisija je 20. ožujka 2020. donijela Komunikaciju o aktivaciji opće klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu[6]. Ta klauzula olakšava koordinaciju proračunskih politika u vrijeme ozbiljnog gospodarskog pada, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1., članku 6. stavku 3., članku 9. stavku 1. i članku 10. stavku 3. Uredbe (EZ) 1466/97 te članku 3. stavku 5. i članku 5. stavku 2. Uredbe (EZ) 1467/97. Komisija je u Komunikaciji Vijeću iznijela stajalište da trenutni uvjeti dopuštaju aktivaciju te klauzule zbog očekivanog ozbiljnog gospodarskog pada prouzročenog pandemijom bolesti COVID-19. Ministri financija država članica složili su se 23. ožujka 2020. s Komisijinom procjenom. Aktivacijom opće klauzule o odstupanju dopušta se privremeno odstupanje od kretanja prilagodbe prema srednjoročnom proračunskom cilju, pod uvjetom da se time srednjoročno ne ugrozi fiskalna održivost. Vijeće na preporuku Komisije može za korektivni dio donijeti i odluku o usvajanju revidirane fiskalne putanje. Aktivacijom opće klauzule o odstupanju ne obustavljaju se postupci u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, nego se državama članicama omogućuje da odstupe od proračunskih zahtjeva koji bi se obično primjenjivali, a Komisiji i Vijeću da u okviru Pakta poduzmu potrebne mjere za koordinaciju politika.

(6) Nužno je kontinuirano djelovanje radi ograničenja i nadzora širenja pandemije, povećanja otpornosti nacionalnih zdravstvenih sustava, ublažavanja socioekonomskih posljedica mjerama potpore poduzećima i kućanstvima te radi uvođenja adekvatnih zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta na radnom mjestu u cilju nastavka gospodarske aktivnosti. Unija bi trebala u cijelosti iskoristiti razne instrumente koji su joj na raspolaganju i tako poduprijeti napore država članica u tim područjima. Istodobno bi države članice i Unija, izvlačeći pouke iz krize, trebale surađivati na pripremi mjera potrebnih za povratak na normalno funkcioniranje naših društava i gospodarstava te na održiv rast, koje bi među ostalim uključivale zelenu tranziciju i digitalnu transformaciju.

---

5 COM(2020) 112 final.

6 COM(2020) 123 final.

(7) Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 naglasila je fleksibilnost koju jedinstveno tržište nudi radi prilagodbe u izvanrednim situacijama. Međutim, da bi se osigurao brz i neometan prelazak na fazu oporavka i slobodnog kretanja robe, usluga i radnika, izvanredne mjere koje sprječavaju normalno funkcioniranje jedinstvenog tržišta moraju se ukinuti čim prestanu biti neophodne. Aktualna je kriza pokazala da su u zdravstvu potrebni planovi pripravnosti za krizne situacije, uz poboljšane strategije nabave, diversificirane lance opskrbe i strateške rezerve osnovne medicinske opreme. Ključni su to elementi za izradu širih planova pripravnosti za krizne situacije.

(8) Zakonodavac Unije već je izmijenio relevantne zakonodavne okvire[7] kako bi se državama članicama omogućilo da sva neiskorištena sredstva iz europskih strukturnih i investicijskih fondova mobiliziraju za ublažavanje izvanrednih posljedica pandemije bolesti COVID-19. Te će izmjene osigurati dodatnu fleksibilnost, ali i znatno jednostavnije i povezanije procedure. Kako bi ublažile pritisak na novčane tokove, države članice u obračunskoj godini 2020.–2021. mogu iskoristiti i stopu sufinanciranja sredstvima iz proračuna Unije od 100 %. Nizozemska se potiče da u cijelosti iskoristi te mogućnosti i tako pomogne najugroženijim građanima i sektorima.

(9) Nizozemska je 28. travnja 2020. dostavila Nacionalni program reformi za 2020., a 29. travnja 2020. Program stabilnosti za 2020. Kako bi se uzela u obzir njihova povezanost, programi su ocijenjeni istodobno.

(10) Na Nizozemsku se trenutačno primjenjuje preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu te pravilo o dugu.

(11) Vlada u svojem Programu stabilnosti za 2020. planira da će se ukupni saldo od suficita od 1,7 % BDP-a u 2019. pogoršati na deficit od 0,1 % BDP-a u 2020. Predviđa se da će se suficit u 2023. smanjiti i iznositi 0,0 % BDP-a. Nakon smanjenja na 48,6 % BDP-a u 2019., prema Programu stabilnosti za 2020. očekuje se da će u 2020. udio duga opće države u BDP-u dodatno smanjiti na 46,3 %. Međutim, više se ne čini da je makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske projekcije realističan, a u Programu se ne uzimaju u obzir ni brojne mjere koje je Nizozemska najavila kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19. Proljetni memorandum o proračunu[8] sadržava ažurirane proračunske projekcije. Na temelju tog memoranduma vlada planira da će se ukupni saldo pogoršati na deficit od 11,8 % BDP-a u 2020. te se očekuje da će udio duga opće države u BDP-u porasti na 65,2 % u 2020. Na makroekonomske i fiskalne izglede utječe vrlo izražena nesigurnost izazvana pandemijom bolesti COVID-19.

(12) Nizozemska je u okviru koordiniranog Unijina pristupa na pandemiju bolesti COVID-19 odgovorila donošenjem proračunskih mjera za povećanje kapaciteta svojeg zdravstvenog sustava, ograničenje pandemije i pomoć osobito ugroženim građanima i sektorima. Prema Programu stabilnosti za 2020. i Proljetnom memorandumu o proračunu vrijednost tih proračunskih mjera iznosi 2,7 % BDP-a. Mjere uključuju

---

[7] Uredba (EU) br. 2020/460 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. ožujka 2020. o izmjeni uredaba (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 508/2014 s obzirom na posebne mjere za mobilizaciju ulaganja u zdravstvene sustave država članica i u druge sektore njihovih gospodarstava u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus) (SL L 99, 31.3.2020., str. 5.) i Uredba (EU) 2020/558 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2020. o izmjeni uredbi (EU) br. 1301/2013 i (EU) br. 1303/2013 u pogledu posebnih mjera radi pružanja iznimne fleksibilnosti za korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova u odgovoru na izbijanje bolesti COVID-19 (SL L 130, 24.4.2020., str. 1.).

[8] Memorandum o proračunu 2020. (Voorjaarsnota 2020), koji je ministar financija F. Hoekstra 25. travnja 2020. predao na reviziju Drugom domu.

jačanje usluga zdravstvene skrbi, hitnu financijsku pomoć za sektore u poteškoćama te potporu dohotku za samozaposlene osobe i zaposlenike. Osim toga, Nizozemska je najavila donošenje mjera koje će pridonijeti potpori likvidnosti poduzeća bez izravnog učinka na proračun. Te mjere uključuju odgodu plaćanja poreza na dobit (od 4,6 % do 5,9 % BDP-a) i kreditna jamstva (1,8 % BDP-a). Mjere koje je Nizozemska poduzela općenito su u skladu sa smjernicama iz Komunikacije Komisije o koordiniranom gospodarskom odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19. Puna provedba tih mjera uz preusmjeravanje fiskalnih politika prema ostvarenju razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija kada to gospodarski uvjeti dopuste, pridonijet će očuvanju fiskalne održivosti u srednjem roku.

(13) Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2020. predviđa se da će, ne bude li promjene politika u Nizozemskoj, ukupni saldo opće države iznositi –6,3 % BDP-a u 2020. te –3,5 % u 2021. Razlika između Komisijine prognoze i prognoze iz Proljetnog memoranduma o proračunu od 5,5 postotnih bodova nastala je zbog različitog izračuna odgoda plaćanja poreza (od 4,6 % do 5,9 % BDP-a), koje se u Komisijinoj prognozi ne prikazuju kao da u 2020. smanjuju prihode. Predviđa se da će udio duga opće države u BDP-u dosegnuti 62,1 % u 2020. i 57,6 % u 2021.

(14) Komisija je 20. svibnja 2020. objavila izvješće pripremljeno u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora jer je Nizozemska u 2020. predvidjela da će premašiti referentnu vrijednost deficita od 3 % BDP-a. Analiza općenito upućuje na zaključak da kriterij deficita kako je definiran u Ugovoru i Uredbi (EZ) br. 1467/1997 nije ispunjen.

(15) Pandemija bolesti COVID-19 naglo je prekinula uzastopni šestogodišnji gospodarski rast u Nizozemskoj. Ove će se godine nizozemsko gospodarstvo suočiti s najvećim padom od Drugog svjetskog rata. Očekuje se da će se ove godine sve komponente potražnje, osim javne potrošnje, naglo smanjiti te se predviđa da će se najniža razina gospodarske aktivnosti doseći u drugom tromjesečju. Gospodarstvo će se u 2021. vjerojatno oporavljati znatno brže od trenda rasta, što će biti rezultat postupne normalizacije gospodarske aktivnosti te oporavka domaće potražnje i globalne trgovine od naglog pada. Međutim, očekuje se da će razine aktivnosti biti ispod razina iz 2019. Prema Komisijinoj prognozi očekuje se da će se nezaposlenost u 2020. povećati na 5,9 %, prije svega zbog obveze prekida poslovanja i naglog ukupnog pada gospodarske aktivnosti, ali će se potom oporaviti na 5,3 % u 2021. Mjere zaštite radnih mjesta, osobito privremena hitna prijelazna mjera za održivost zapošljavanja i dodatna potpora dohotku za samozaposlene osobe, trebale bi pomoći u smanjenju gubitka radnih mjesta. Međutim, očekuje se da će se stanje na tržištu rada sljedećih mjeseci još više pogoršati jer su poduzeća u snažno pogođenim sektorima morala otpuštati radnu snagu, osobito radnike s fleksibilnim ugovorima i ugovorima na određeno vrijeme.

(16) . Kao odgovor na nagli gospodarski pad i smanjenje potražnje u određenim sektorima nizozemska vlada donijela je sveobuhvatan paket hitnih mjera kako bi se izbjegla strukturna šteta za gospodarstvo. Taj snažan odgovor politika usmjeren je na područja koja su najviše pogođena krizom, a usredotočen je na zaštitu radnih mjesta i kupovnu moć kućanstava, izravnu financijsku kompenzaciju za teško pogođene industrije te odgodu plaćanja poreza i kreditna jamstva za potporu dotoka kredita u privatni sektor, čime se sprječava da privremeni problemi s likvidnošću prijeđu u nesolventnost. Isto tako, automatski stabilizatori trebali bi pomoći u ublažavanju jačine pada. Nizozemska središnja banka smanjila je i sustavne zaštitne slojeve kapitala za najveće banke te odgađa mjeru uvođenja donje granice pondera rizika za hipoteke, čime se oslobađa

kapital banaka i bankama omogućuje da znatno prošire kreditiranje kućanstava i poduzeća.

(17) Nizozemski zdravstveni sustav ostvaruje relativno dobre rezultate u smislu doprinosa općem zdravlju stanovništva i osiguravanja dostupnosti zdravstvenih usluga. Kao dio neposrednog odgovora na krizu Nizozemska je uspostavila strategiju kontrole koja uključuje opće javnozdravstvene mjere te je donijela prilagođene mjere za financiranje zdravstva. Međutim, pojavom bolesti COVID-19 otpornost zdravstvenog sustava stavljena je na kušnju te su u prvi plan izišli već postojeći problemi. Rješavanjem postojećeg nedostatka radne snage, posebno medicinskih sestara i osoblja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, koristilo bi povećanju kapaciteta radne snage. Opće upravljanje zdravstvenim sustavima i njihova sposobnost pružanja integriranih usluga u cijelom sustavu skrbi mogli bi se poboljšati daljnjim jačanjem upravljanja podacima i povećanjem primjene alata e-zdravstva. Pandemija bolesti COVID-19 pokazala je da je za daljnje jačanje otpornosti zdravstvenog sustava i njegove pripremljenosti za krizne situacije potrebno riješiti takve strukturne izazove.

(18) Iako se u 2019. i početkom 2020. stanje na tržištu rada nastavilo se poboljšavati i općenito je dobro funkcioniralo, uslijed krize uzrokovane bolešću COVID-19 gospodarski se rast smanjio te se očekuje znatno povećanje nezaposlenosti. Poduzet je niz nezabilježenih gospodarskih mjera radi zaštite radnih mjesta i sredstava za život ljudi te smanjenja negativnog utjecaja na samozaposlene osobe, mala i srednja poduzeća te velika poduzeća. Kako bi sačuvali zaposlenike, poslodavci koji očekuju da će zbog krize izgubiti najmanje 20 % prihoda mogu zatražiti doplatu (do 90 % svojih rashoda za plaće, ovisno o gubitku prometa), s pomoću koje će svojim zaposlenicima moći tri mjeseca isplaćivati plaće. Samozaposlene osobe imat će pravo na ubrzani postupak koji će im omogućiti da zatraže dodatnu dohodovnu potporu do iznosa minimalne socijalne plaće, čime će im se pomoći da tri mjeseca plaćaju troškove života.

(19) Ublažavanje učinka krize na zaposlenost i društvo za najpogođenije osobe trebalo bi biti dio strategije oporavka. Unatoč paketu mjera poduzetih za očuvanje radnih mjesta, osobe u nepovoljnijem položaju na tržištu rada i/ili u ranjivoj socijalnoj situaciji teže su pogođene. Povećala se nezaposlenost, posebno osoba s fleksibilnim ugovorima o radu, kao što su mladi, radnici zaposleni preko agencije za privremeno zapošljavanje i osobe migrantskog podrijetla. Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 iznijela je na vidjelo i znatne izazove u smislu pristupa odgovarajućoj socijalnoj zaštiti za samozaposlene osobe koje su često nedovoljno osigurane (ili uopće nisu osigurane) za slučaj bolesti, invaliditeta, nezaposlenosti i starosti.

(20) Potpora za likvidnost poduzećima putem zajmova i jamstava, s naglaskom na mala i srednja poduzeća, od iznimne je važnosti. Posrednici tu potporu moraju učinkovito i brzo raspodijeliti poduzećima i pritom održati njihovu otpornost. Dopuštanjem odgode plaćanja poreza i socijalnih doprinosa te ubrzanjem ugovornih plaćanja javnih tijela može se pridonijeti i poboljšanju novčanog toka malih i srednjih poduzeća. Novoosnovanim i rastućim poduzećima mogla bi biti potrebna posebna potpora, primjerice u obliku vlasničkih udjela javnih institucija i poticaja za fondove poduzetničkoga kapitala, kako bi povećala ulaganja u ta poduzeća. To bi moglo pomoći da se izbjegne rasprodaja strateški važnih europskih poduzeća. Koliko je dopušteno te u skladu s uvjetima utvrđenima u privremenom okviru za državne potpore[9], potrebno je osigurati vlasničku ili kvazivlasničku potporu za sva poduzeća[10],

[9] SL C 91I, 20.3.2020., str. 1–9.

a ne samo za ona koja odgovaraju Komisijinoj definiciji[11] malih i srednjih poduzeća. Pojedincima i poduzećima trebalo bi osigurati kontinuirani pristup učinkovitim digitalnim javnim uslugama.

(21) Kako bi se potaknuo gospodarski oporavak, bit će važno dati prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja, među ostalim na temelju relevantnih reformi. Ciljanim mjerama politike, uključujući ulaganja u sektore s najvećim izgledima za povećanje potencijalnog rasta šireg gospodarstva, može se pomoći u rješavanju izazova pojačanih novom krizom. Konkretno, ulaganjima u istraživanje i razvoj, koja su uključena u politiku za glavne sektore i inovacije temeljenu na ciljevima[12], te u ljudski kapital može se poduprijeti dugoročni rast produktivnosti i zadržati snažan inovacijski kapacitet. To se posebno odnosi na novoosnovana poduzeća, rastuća poduzeća i inovativne MSP-ove, koji su ključni za povećanje konkurentnosti i otvaranje radnih mjesta. Ulaganjima u inicijative iz nizozemskog Klimatskog sporazuma i Nacionalnog energetskog i klimatskog plana za borbu protiv klimatskih promjena te promicanjem energetske tranzicije može se dati ključan doprinos širim društvenim ciljevima, uključujući potrebu osiguravanja održivog i resursno učinkovitoga gospodarskog rasta. Osim toga, iako je Nizozemska predvodnica u dekarbonizaciji prometnog sektora, uporaba obnovljive energije u prometu ispod je prosjeka EU-a. Naposljetku, potrebno je ulagati u nove stambene nekretnine kako bi se ublažio njihov trenutačni nedostatak. Nizozemska bi izradom programa za korištenje sredstava iz Fonda za pravednu tranziciju u razdoblju 2021.–2027. mogla lakše odgovoriti na neke izazove prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo, osobito u područjima iz Priloga D Izvješću za Nizozemsku. To bi Nizozemskoj omogućilo da na najbolji način iskoristi sredstva iz tog fonda.

(22) Radi inovativnosti nizozemskoga gospodarstva te održivog i uključivog rasta produktivnosti ključne su tehničke i digitalne vještine i kvalificirani stručnjaci. Ulaganje u osnovne i/ili digitalne vještine, obrazovanje i osposobljavanje, uključujući mogućnosti usavršavanja i prekvalifikacije za sve, također je ključno za poboljšanje pristupa tržištu rada, posebno radi jačanja zapošljivosti osoba na marginama tržišta rada (uključujući osobe migrantskog podrijetla i osobe s invaliditetom), uz istodobno poticanje jednakih mogućnosti i aktivnog uključivanja.

(23) Iako je Nizozemska poduzela mjere protiv agresivnog poreznog planiranja provedbom prethodno dogovorenih međunarodnih i europskih inicijativa, visoki iznosi plaćanja dividendi, naknada za autorska prava i kamata koja se izvršavaju preko Nizozemske upućuju na zaključak da poduzeća iskorištavaju porezne propise Nizozemske kako bi provodila agresivno porezno planiranje. Velik udio izravnih stranih ulaganja drže „subjekti posebne namjene”. Zbog nepostojanja poreza po odbitku na izlazna plaćanja (tj. plaćanja rezidenata EU-a rezidentima trećih zemalja) naknada za autorska prava i kamata koje rezidenti EU-a plaćaju rezidentima trećih zemalja može doći do toga da ta plaćanja uopće ne budu oporezovana ako ne podliježu ni porezu u državi primatelja plaćanja. Nedavno donesena reforma o uvjetovanom porezu po odbitku na plaćanja

---

10 Uključujući novoosnovana i rastuća poduzeća s konkurentnim poslovnim modelima, ali na čije novčane tokove negativno utječe pandemija bolesti COVID-19.

11 COM(2020) 150 final.

12 Cilj je tog novog pristupa politike dodatno potaknuti ulaganja u istraživanje i razvoj kako bi se postigli dugoročni ciljevi u smislu ključnih društvenih izazova podijeljenih u četiri „cilja”: i. energetska tranzicija i održivost; ii. poljoprivreda, voda i hrana; iii. zdravstvo i skrb i iv. sigurnost. Ta se politika smatra ključnim prioritetom za jačanje konkurentnosti i rješavanje društvenih izazova (Ministarstvo gospodarstva (EZK) (2018.), *Kamerbrief: Naar Missiegedreven Innovatiebeleid met Impact*, Rijksoverheid, Haag.)

naknada za autorska prava i kamata u slučaju zlouporabe ili u slučaju plaćanja u države s niskim porezima, koja će se provoditi od 1. siječnja 2021., pozitivan je korak prema smanjenju agresivnog poreznog planiranja. Učinkovitost te reforme treba pomno pratiti.

(24) Više nizozemskih financijskih institucija nedavno je sudjelovalo u aferama pranja novca. Ti slučajevi naglašavaju potrebu da se, unatoč nedavnim naporima, dodatno pojača nadzor financijskih institucija te da se slučajevi pranja novca istraže i kazneno gone. Osim financijskog sektora, otvorenost nizozemskoga gospodarstva izravnim stranim ulaganjima i složene pravne strukture također mogu donijeti znatne rizike od pranja novca. Zbog neusklađenosti niske razine prijavljivanja neuobičajenih transakcija od strane pružatelja usluga *trusta* i trgovačkih društava te poreznih savjetnika i njihove visokorizične izloženosti potrebno je provoditi odgovarajući nadzor. S obzirom na veliku prisutnost složenih pravnih struktura, dobro funkcioniranje registra stvarnog vlasništva ključno je za izbjegavanje zlouporabe takvih subjekata, ali registar još nije uspostavljen.

(25) Iako se ove preporuke prije svega odnose na ublažavanje socioekonomskih posljedica pandemije i olakšavanje gospodarskog oporavka, preporuke za Nizozemsku iz 2019. koje je Vijeće usvojilo 9. srpnja 2019. odnosile su se i na reforme koje su iznimno važne za uklanjanje srednjoročnih i dugoročnih strukturnih nedostataka. Te su preporuke i dalje relevantne i kontinuirano će se pratiti tijekom godišnjeg ciklusa europskog semestra sljedeće godine. Isto vrijedi i za preporuke koje se odnose na investicijske politike. O tim potonjim preporukama trebalo bi voditi računa pri izradi strateških programa financiranja kohezijske politike nakon 2020., među ostalim i pri izradi mjera ublažavanja i strategija izlaska iz aktualne krize.

(26) Europski semestar pruža okvir za kontinuiranu koordinaciju gospodarskih politika i politika zapošljavanja u Uniji, što može pridonijeti održivom gospodarstvu. Države članice u svojim su nacionalnim programima reformi za 2020. razmotrile postignuti napredak u ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja. Osigura li punu provedbu preporuka navedenih u nastavku, Nizozemska će pridonijeti napretku u ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja i zajedničkim nastojanjima da se u Uniji zajamči konkurentna održivost.

(27) Bliska koordinacija među gospodarstvima u ekonomskoj i monetarnoj uniji ključna je za brz oporavak od negativnog gospodarskog učinka bolesti COVID-19. Nizozemska bi, kao država članica čija je valuta euro i uzimajući u obzir političke smjernice Euroskupine, trebala osigurati usklađenost svojih politika s preporukama za europodručje i s politikama drugih država članica europodručja.

(28) Komisija je u okviru Europskog semestra 2020. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Nizozemske i objavila je u Izvješću za Nizozemsku za 2020. Ocijenila je i Program stabilnosti za 2020. i Nacionalni program reformi za 2020. te mjere poduzete nakon preporuka upućenih Nizozemskoj prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Nizozemskoj nego i njihovu usklađenost s pravilima i smjernicama Unije jer je potrebno unaprijediti opće gospodarsko upravljanje u Uniji na način da se s razine Unije pridonosi budućim nacionalnim odlukama.

(29) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je ocijenilo Program stabilnosti za 2020. i njegovo je mišljenje[13] posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.

[13] U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.

(30) Uzimajući u obzir detaljno ispitivanje koje je provela Komisija i tu ocjenu, Vijeće je ocijenilo Nacionalni program reformi za 2020. i Program stabilnosti za 2020. U ovim se preporukama vodilo računa o tome da je potrebna pomoć u borbi protiv pandemije i olakšanju gospodarskog oporavka prvi korak u pravcu korekcije neravnoteža. Preporuke koje se izravno odnose na makroekonomske neravnoteže koje je Komisija utvrdila u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporuci 3.

PREPORUČUJE da Nizozemska u 2020. i 2021. poduzme djelovanje kojemu je cilj:

1. U skladu s općom klauzulom o odstupanju, poduzeti sve potrebne mjere i učinkovito odgovoriti na pandemiju, održati gospodarstvo i pružiti potporu oporavku koji će uslijediti. Kada to gospodarski uvjeti dopuste, provoditi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja. Ojačati otpornost zdravstvenog sustava, među ostalim uklanjanjem trenutačnog nedostatka zdravstvenih radnika i povećanjem primjene odgovarajućih alata e-zdravstva.
2. Ublažiti učinak krize na zapošljavanje i društvo te promicati odgovarajuću socijalnu zaštitu samozaposlenih.
3. Dati prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u razvoj digitalnih vještina, održivu infrastrukturu, čistu i učinkovitu proizvodnju i uporabu energije te u istraživanja i inovacije temeljene na ciljevima.
4. Poduzeti korake za potpuno uklanjanje značajki poreznog sustava kojima se olakšava agresivno porezno planiranje, osobito u pogledu izlaznih plaćanja, i to provedbom donesenih mjera i osiguravanjem njegove učinkovitosti. Osigurati učinkovit nadzor i provedbu okvira za sprečavanje pranja novca.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik